

Abstrakt

Práce prezentuje dílo a život Vladimír Jana Amose Nováka, ukazuje jeho hlavní myšlenky koncentrované kolem principu sociogeneze a poukazuje na jejich inspiraci především ve starší tradici německé a ruské biologie, uvažuje jeho teorie o evoluci člověka jako odvislé od principu sociogeneze a ukazuje několik svěbytných příspěvků Nováka, a to sice především jeho myšlenky o postupující neotenizaci člověka a evoluční tendenci ke sdružování. Chápe princip sociogeneze jako biologický, ale zároveň i politický koncept a proto si všímá i značných politických důsledků Novákových myšlenek, představených především na jeho úvahách o lidské společnosti. Zaobírá se jeho vztahem k tehdejší vědě mimo střední a východní Evropu, představuje Novákovu snahu sjednotit přírodní vědy pod jednotný evoluční rámec a vytvořit tak všeobjímající syntézu věd. Tento materiál slouží jako příspěvek k analýze dynamiky, vztahu, hranic a vyjednávání lidského a zvířecího v přírodních vědách. Princip sociogeneze i ve své aplikaci na člověka a lidskou společnost se tak ukazuje jako odvislý od myrmekologických bádání. Proto je rovněž na A. Forelovi, W.M. Wheelerovi a E.O. Wilsonovi prezentována inspirace jejich antropologických myšlenek ve studiích o mravencích.